

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Α΄ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

***«Εκδίκαση πράξεων διαφθοράς Πολιτικών και Κρατικών Αξιωματούχων,
υποθέσεων μεγάλου κοινωνικού ενδιαφέροντος και μείζονος Δημοσίου
Συμφέροντος»***

I. Εισαγωγικές παρατηρήσεις

Το Νοσχ, όπως τροποποιήθηκε από τη Διαιρκή Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης, προβλέπει ειδική ποινική διαδικασία για την εκδίκαση των κακουργημάτων αρμοδιότητας τριμελούς εφετείου που:

α) διαπράττουν υπουργοί ή υφυπουργοί κατά τη διάρκεια της θητείας τους, ακόμη και αν οι υπαίτιοι έχουν παύσει να φέρουν την ιδιότητα αυτή, και τα οποία δεν υπάγονται στις ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 86 του Συντάγματος,

β) διαπράττουν, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους ή επωφελούμενοι από την ιδιότητά τους, βουλευτές, γενικοί ή ειδικοί γραμματείς Υπουργείων, διοικητές, υποδιοικητές ή πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων ή διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, δημόσιων επιχειρήσεων, οργανισμών και νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου τη διοίκηση των οποίων ορίζει αμέσως ή εμμέσως το κράτος, καθώς και αιρετά μονοπρόσωπα όργανα των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης,

γ) έχουν ιδιαίτερα μεγάλο κοινωνικό ενδιαφέρον ή αφορούν μείζον δημοσιο συμφέρον. Ο χαρακτηρισμός της υπόθεσης ως ιδιαίτερα μεγάλου κοινωνικού ενδιαφέροντος ή μείζονος δημοσίου συμφέροντος γίνεται με πράξη του εισαγγελέα του Αρείου Πάγου (άρθρο 1).

Στο στάδιο της προδικασίας ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι: α) η ανάκριση διενεργείται από πρόεδρο πρωτοδικών και ολοκληρώνεται σε προθεσμία τεσσάρων μηνών που μπορεί να παραταθεί μέχρι δυο μήνες, και προβλέπε-

ται, υπό προϋποθέσεις, η δυνατότητα χωρισμού της ανάκρισης για πράξεις και πρόσωπα, β) ο ανακριτής υποστηρίζεται από γραμματείς ειδικούς επισημόνες και πραγματογνώμονες, γ) ο ανακριτής μπορεί να λαμβάνει στοιχεία από τον οικονομικό εισαγγελέα και την Αρχή Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, δ) ο ανακριτής και ο εισαγγελέας Πλημμελειοδικών μπορούν να διατάξουν την άρση του φορολογικού, τραπεζικού και χρηματιστηριακού απορρήτου, ε) ο ανακριτής, με σύμφωνη γνώμη του εισαγγελέα, μπορεί να απαγορεύσει την κίνηση λογαριασμών, τίτλων ή χρηματοπιστωτικών προϊόντων που τηρούνται σε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα (άρθρο 2)

Περαιτέρω προβλέπεται ότι η ανάκριση περατώνεται με αμετάκλητο βούλευμα του συμβουλίου εφετών (άρθρο 3).

Ορίζεται ότι κατά την διαδικασία στο ακροατήριο δεν επιτρέπεται αναβολή εκδίκασης της υπόθεσης, παρά μόνο διακοπή της δίκης για δεκαπέντε ημέρες και, κατόπιν, αναβολή σε δικάσιμο που δεν απέχει περισσότερο από δυο μήνες και κατά την οποία προεδρεύει ο αρχικώς κληρωθείς ή ορισθείς δικαστής, ενώ η εκδίκαση της έφεσης προσδιορίζεται από τον εισαγγελέα σε διάστημα δυο μηνών από τη διαβίβαση σε αυτόν των εγγράφων (άρθρο 4)

Ορίζεται ότι η προτεινόμενη ειδική ποινική διαδικασία έχει αυτοτέλεια έναντι της διαδικασίας ενώπιον της Βουλής συμφώνως προς το άρθρο 86 του Συντάγματος και ότι οι διατάξεις του Νσχ εφαρμόζονται αναλόγως και στην περίπτωση του άρθρου 29 του ΚΠΔ (άρθρο 5),

Γίνεται παραπομπή στις διατάξεις του ΠΚ και του ΚΠΔ για όσα θέματα δεν ρυθμίζονται διαφορετικώς (άρθρο 6), ενώ προβλέπεται να εφαρμόζονται οι προτεινόμενες ρυθμίσεις και στις εκκρεμείς υποθέσεις (άρθρο 7), και ορίζεται η έναρξη ισχύος του παρόντος (άρθρο 8).

II. Παρατηρήσεις επί των άρθρων του Νσχ

1. Επί του άρθρου 1 στοιχ. α' και β'

Με το άρθρο 1 στοιχ. α' και β' ορίζεται ότι στο πεδίο εφαρμογής του Νσχ ανήκουν τα κακουργήματα αρμοδιότητας τριμελούς εφετείου που: α) διαπράττουν υπουργοί ή υφυπουργοί κατά τη διάρκεια της θητείας τους και τα οποία δεν υπάγονται στις ρυθμίσεις της παρ. 1 του άρθρου 86 του Συντάγματος, β) διαπράττουν, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους ή επωφελούμενοι από την ιδιότητά τους, βουλευτές, γενικοί ή ειδικοί γραμματείς υπουργείων, διοικητές, υποδιοικητές ή πρόεδροι διοικητικών συμβουλίων ή διευθύνοντες ή εντεταλμένοι σύμβουλοι νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου, δημόσιων επιχειρήσεων, οργανισμών και νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου την διοίκηση των οποίων ορίζει αμέσως ή εμμέσως το κράτος, καθώς και αιρετά μονοπρόσωπα όργανα των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης.

Επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω κατηγορίες προσώπων, στο μέτρο που είναι υπόχρεοι σε δήλωση της περιουσιακής τους κατάστασης, όταν κατηγορούνται για τις αξιόποινες πράξεις των άρθρων 4 έως 8 του ν. 3213/2003, στις οποίες πλέον συγκαταλέγονται και κακουργήματα, υπάγονται –υπό την επιφύλαξη του άρθρου 86 του Συντάγματος– στην ειδική ποινική διαδικασία του άρθρου 10 του ν. 3213/2003. Κατά τη διαδικασία αυτή προβλέπεται ότι η ποινική δίωξη ασκείται από τον εισαγγελέα εφετών, η ανάκριση διενεργείται από εφέτη ανακριτή και για την κατηγορία για κακούργημα αποφαιίνεται το συμβούλιο εφετών σε πρώτο και τελευταίο βαθμό.

2. Επί του άρθρου 1 στοιχ. α΄

Με το άρθρο 1 στοιχ. α΄ του Νσχ προβλέπεται ότι οι διατάξεις του εφαρμόζονται σε κακουργήματα αρμοδιότητας του τριμελούς εφετείου που διαπράττουν υπουργοί ή υφυπουργοί κατά τη διάρκεια της θητείας τους, ακόμα και αν οι υπαίτιοι έχουν παύσει να φέρουν την ιδιότητα αυτή. Θα ήταν νομοτεχνικώς ορθότερο και σύμφωνο με το τεκμήριο αθωότητας ο όρος «υπαίτιοι» να αντικατασταθεί από τον όρο «κατηγορούμενοι».

3. Επί του άρθρου 2 παρ. 2

Με το άρθρο 2 παρ. 2 εδ. γ του Νσχ προβλέπεται ότι η ανάκριση διενεργείται κατ' απόλυτη προτεραιότητα. Δεδομένου ότι στην προτεινόμενη ειδική ποινική διαδικασία υπάγονται μόνο τα εγκλήματα που αναφέρονται στο άρθρο 1 του Νσχ, θα ήταν ίσως νομοτεχνικώς ορθότερο να διαγραφεί η φράση «διενεργείται κατ' απόλυτη προτεραιότητα».

4. Επί του άρθρου 2 παρ. 3

Με το άρθρο 2 παρ. 3 του Νσχ ορίζεται ότι ο ανακριτής υποστηρίζεται στο έργο του από γραμματείς, ειδικούς επιστήμονες ή πραγματογνώμονες και ότι οι ειδικοί επιστήμονες ορίζονται από τον εισαγγελέα εφετών με πράξη του μεταξύ αυτών που υπηρετούν στον ευρύτερο δημόσιο τομέα. Εφόσον οι ειδικοί επιστήμονες θα επικουρούν τον ανακριτή, χωρίς όμως να προκύπτει ότι θα εφαρμόζονται επ' αυτών οι διατάξεις περί πραγματογνωμόνων, ανακύπτει προβληματισμός ως προς τη νομική φύση του έργου τους, με τις εντεύθεν συνέπειες, όπως, παραδείγματος χάριν, τη διαδικασία εξαίρεσης, τον τύπο έκφρασης της γνώμης τους και τη δικαστική εκτίμησή της.

5. Επί του άρθρου 5 παρ. 2

Με το άρθρο 5 παρ. 2 του Νσχ προβλέπεται ότι οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται αναλόγως και στην περίπτωση του άρθρου 29 του ΚΠΔ. Επειδή όμως στις παρ. 1-3 του άρθρου 29 του ΚΠΔ σε σχέση με την παρ. 4 του ι-

δίου άρθρου περιγράφονται διαφορετικές ποινικές διαδικασίες, θα ήταν ίσως σκόπιμο να διευκρινισθεί αν η με το Νσχ προτεινόμενη ειδική ποινική διαδικασία αντικαθιστά όλες τις ειδικές διαδικασίες που προβλέπει το άρθρο 29 του ΚΠΔ.

Αθήνα, 27.9.2011

Η Εισηγήτρια
Αθανασία Διονυσοπούλου
Επιστημονική Συνεργάτις

Ο προϊστάμενος του Β΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Στέφανος Κουτσουμπίνας
Επ. Καθηγητής της Νομικής Σχολής
του Πανεπιστημίου Θράκης

Ο προϊστάμενος της Α΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αντώνης Παντελής
Καθηγητής της Νομικής Σχολής
του Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών